

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för film och litteratur

1LI100 Barn- och ungdomslitteratur, 30 högskolepoäng
Children's Literature

Huvudområde

Litteraturvetenskap

Ämnesgrupp

Litteraturvetenskap

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd 2009-12-07

Senast reviderad 2022-06-17 av Fakulteten för konst och humaniora. Reviderad kurslitteratur.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2022

Förkunskaper

Grundläggande behörighet.

Mål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- analysera och tolka barn- och ungdomslitterära texter,
- diskutera barnlitteraturens historia i samspel med andra samhällsföreteelser,
- redogöra för relevanta delar av barnlitteraturforskningens historia, teorier, terminologi och metoder,
- presentera, analysera och diskutera frågeställningar inom det barn- och ungdomslitterära området.

Delkurs 1. Barn- och ungdomslitteratur, en introduktion (7,5 hp)

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- redogöra översiktligt för grunderna i barnlitteraturens historia,
- beskriva och förklara barnlitteraturforskningens teorier, terminologi och metoder,

- tolka och diskutera barnlitterära texter.

Delkurs 2. Barnlitteraturens historia fram till 1945 (7,5 hp)

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- redogöra för barnlitteraturens historia i förhållande till samhällsutvecklingen fram till 1945,
- analysera och tolka centrala barn- och ungdomslitterära verk från denna period.
- applicera barn- och ungdomslitterära teorier och terminologi på ett urval av historiskt betydelsefulla barn- och ungdomslitterära verk i egen textanalys.

Delkurs 3. Barn- och ungdomslitteraturens historia från 1945 fram till idag (7,5 hp)

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- redogöra för barnlitteraturens historia i förhållande till samhällsutvecklingen från 1945 och fram till idag,
- analysera och tolka centrala barn- och ungdomslitterära verk från denna period,
- applicera barn- och ungdomslitterära teorier och terminologi på ett urval av historiskt betydelsefulla barn- och ungdomslitterära verk i egen textanalys.

Delkurs 4. Barnteater (3,5 hp)

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- på ett övergripande sätt beskriva barnteaterns historiska utveckling,
- redogöra för olika synsätt på barnteater som ett konstnärligt uttryck, ett didaktiskt redskap och som underhållning,
- reflektera över barnet som medskapare, som publik och som aktör på scenen, och analysera de särskilda förutsättningar och möjligheter som råder för barnteater som konstform.

Delkurs 5. Att läsa ett författarskap (4 hp)

Efter avslutad delkurs ska den studerande kunna:

- redogöra för centrala barnlitterära analysmetoder,
- applicera analysmetoder på ett utvalt författarskap,
- skriftligt analysera ett antal barn- och ungdomslitterära verk.

Ett kompletterande mål för all utbildning inom det humanistiska området är förmågan att korrekt använda svenska språket i tal och skrift.

Innehåll

Delkurs 1. Barn- och ungdomslitteratur, en introduktion (7,5 hp)

Delkursen är en introducerande kurs om barn - och ungdomslitteratur och dess historia, med tonvikt lagd på 1900-tal och samtid. Modeller för litteraturanlys och litteraturvetenskaplig terminologi, i synnerhet den som förekommer på det barnlitteraturvetenskapliga området, introduceras. Kursen innehåller också närstudier av ett antal texter.

Delkurs 2. Barnlitteraturens historia fram till 1945 (7,5 hp)

Delkursen är en historisk kurs som fördjupar studiet av hur barn- och ungdomslitteraturen utvecklas utifrån olika historiska, pedagogiska och litterära förutsättningar och etableras som kulturfaktor fram till 1945. Delkursen gör nedslag i olika centrala barn- och ungdomslitterära verk och verken analyseras med hjälp av teori och terminologi kopplad till det barn- och ungdomslitterära området.

Delkurs 3. Barn- och ungdomslitteraturens historia från 1945 fram till idag (7,5 hp)

Delkursen fördjupar studiet av hur barn- och ungdomslitteraturen utvecklats efter 1945. Delkursen problematiserar definitioner av samt relationen mellan barn- och ungdomslitteratur.

Delkurs 4. Barnteater (3,5 hp)

Delkursen vill ge förståelse för barnteaterns förutsättningar och möjligheter, som konstform och som didaktisk upplevelse. Kursen ger ett kort historiskt perspektiv men fokuserar mest på samtida föreställningar och pjästexter. Efter kursen förväntas studenten känna till de mest centrala terminologiska begreppen, några olika genrer och exempel från dessa och ett flertal avgörande uppsättningar. Studenten ska ha läst några betydelsefulla pjästexter och analyserat dessa i relation till sin samtid och i relation till barnteater som genre. Studenten ska också ha sett två uppsättningar för barn, helst i ett levande framförande, och i grupp diskuterat denna upplevelse, både med fokus på föreställningen och publikens interagerande med det som hände på scenen.

Delkurs 5. Att läsa ett författarskap (4 hp)

Delkursen avser att ge fördjupning i ett nyare författarskap. Vilket detta författarskap är bestäms av undervisande lärare. Studenterna förväntas läsa flera verk av författaren och bidra till kursens gemensamma kunskapsproduktion genom att också producera material till kursen efter lärarens instruktioner. Författarskapet diskuteras ur flera aspekter och utmynnar i en mindre självständig skriftlig analysuppgift. Efter kursen förväntas studenten ha fått fördjupad kunskap om författarskapet, några grundläggande litteraturvetenskapliga analysverktyg samt kunna placera in författarskapet i ett barnlitterärt sammanhang. Studenten ska också ha fått inledande kunskap om akademiskt skrivande.

Undervisningsformer

Undervisningen sker i form av föreläsningar, uppgifter och diskussioner.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För betyget Godkänd ska kursens mål vara uppnådda. Betygskriterier för betyget Väl godkänd meddelas skriftligen vid kursstart. För betyget Väl godkänd på hela kursen krävs att studenten uppnått betyget Väl godkänd på minst 22,5 hp i kursen.

Delkurs 1-4 examineras genom individuella skriftliga inlämningsuppgifter och gruppdiskussioner.

Delkurs 5 examineras dels genom ett mindre individuellt skriftligt arbete, dels under kursens gång genom en individuell uppgift där varje student producerar kursmaterial utifrån undervisande lärares instruktioner.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet. Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1. Barn- och ungdomslitteratur, en introduktion (7,5 hp)

Facklitteratur

Andersson, Maria. 2008. "Borta bra, men hemma bäst? Elsa Beskows och Astrid Lindgrens idyller" i Andersson, Maria & Druker, Elina (red.). *Barnlitteraturanalyser*. Studentlitteratur. 15 s. ISBN 9789144040288

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2015. *Från fabler till manga 1. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barnlitteratur*. Gleerups. (i urval ca 200 s.) ISBN 9789140689443

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2016. *Från fabler till manga 2. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på ungdomslitteratur*. Gleerups. (i urval ca 200 s) ISBN 9789140689467

Nikolajeva, Maria. 2017. *Barnbokens byggklossar*. Studentlitteratur. 393 s. ISBN 9789144114675

Nikolajeva, Maria. 2000. *Bilderbokens pusselbitar*. Studentlitteratur. (i urval ca 150 s.) ISBN 9789144013626

Salomonsson, Anna. 2020. "Vatten som liv och död. Didaktiska och ekokritiska perspektiv på Mats Söderlunds ungdomsroman *Hotel*" i Löwe, Corina & Nilsson Skåve, Åsa (red.). *Didaktiska perspektiv på hållbarhetsteman i barn- och ungdomslitteratur*, Natur & Kultur. 22 s. ISBN 9789127824881

Österlund, Mia. 2008. "Kavat men känslösam. Den komplexa bilderboksfliskan i Pija Lindebaums Gittan-trilogi" i Andersson, Maria & Druker, Elina (red.). *Barnlitteraturanalyser*. Studentlitteratur. 15 s. ISBN 9789144040288

Referenslitteratur

Holmberg, Claes Göran & Ohlsson, Anders. 1999. *Epikanalys: En introduktion*. Studentlitteratur. 148 s. ISBN 9789144008042

Skönlitteratur

Arvidsson, Lina. 2012 (eller annan utgåva). *Det borde finnas regler*. 316 s.

Bergström, Gunilla. Valfri Alfons-bok. Rabén och Sjögren.

Beskow, Elsa. 2010 (eller annan utgåva). *Tomtebobarnen*. Bonnier Carlsen. 32 s.

Carroll, Lewis. 2009 (eller annan utgåva). *Alice i Underlandet*. B Wahlströms förlag. 192 s.

Gripe, Maria. 2006 (eller annan utgåva). *Tordyveln flyger i skymningen*. Bonnier Carlsen. 360 s.

Hellsing, Lennart. 1995 (eller annan utgåva). *ABC*. Rabén och Sjögren. 32 s.

Jansson, Tove. 2004 (eller annan utgåva). *Farlig midsommar*. Alfabeta. 144 s.

Lindenbaum, Pija. 2010 (eller annan utgåva). *Gittan och gråvargarna*. Rabén och Sjögren. 32 s.

Lindgren, Astrid. 2004 (eller annan utgåva). *Ronja Rövardotter*. Rabén & Sjögren. 248 s.

Lindgren, Astrid. 1994. *I skymningslandet*. Illustrerad av Marit Törnqvist. Rabén & Sjögren. 32 s. ISBN: 9789129628319

Milne, A. A. 1999 (eller annan utgåva). *Nalle Puh*. Bonnier Carlsen. 144 s.

Nordqvist, Sven, 2007 (eller annan utgåva). *Pannkakstårtan*, Opal, 22 s.

Sendak, Maurice. 2009 (eller annan utgåva). *Till Vildingarnas land*. Bonnier Carlsen. 48 s.

Söderlund, Mats. 2018 (eller annan utgåva). *Hotet*. 506 s.

Cirka 600 sidor skönlitteratur tillkommer i samråd med undervisande lärare.

Delkurs 2. Barnlitteraturens historia fram till 1945 (7,5 hp)

Facklitteratur

Andrae, Marika. 2001. *Rött eller grönt? Flicka blir kvinna och pojke blir man i B. Wahlströms ungdomsböcker 1914–1944*. B. Wahlström. 2001. (i urval ca 150 s). ISBN 91-32-32610-6

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2015. *Från fabler till manga 1. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barnlitteratur*. Gleerups. (i urval ca 200 s.) ISBN 9789140689443

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2016. *Från fabler till manga 2. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på ungdomslitteratur*. Gleerups (i urval ca 200 s) ISBN 9789140689467

Klingberg, Göte. 2008. *Facets of Children's Literature Research: Collected and Revised Writings*. Svenska Barnboksinstitutet. (i urval ca 150 s). Tillgänglig som E-bok.

Victorin, Margareta Wallin. 2017. "Afrika i tecknade serier. Ett postkolonialt perspektiv" I Andersson, Maria & Druker, Elina (red.). *Mångkulturell barn- och ungdomslitteratur*. Studentlitteratur. 18 s. ISBN: 978-91-44-11181-0

Skönlitteratur

Aisopos: 2 valfria fabler. Tillgängliga online på engelska.

Alcott, Louisa May (1868): *Unga kvinnor* (valfri utgåva, valfritt språk)

Andersen, H.C. Sagor: Två valfria. (valfri utgåva, valfritt språk)

Beskow, Elsa (1914): *Blomsterfesten i täppan* (valfri utgåva)

de Brunhoff, Jean (1931): *Sagan om Babar, den lilla elefanten* (valfri utgåva, valfritt språk)

Grimm: Två valfria sagor. Kan hittas här:

<https://pluggasven.wordpress.com/arkiv/svenska-ht-14-sa-7/uppg-3-sagotema/sagor-i-fulltext/>

Tolkien, J. R. R. (1937): *Bilbo – en hobbits äventyr* (valfri utgåva, valfritt språk)

Topelius, Zacharias (1880): *Lasse liten*, <http://runeberg.org/topbarn/1/0255.html>

Twain, Mark (1884): *Huckleberry Finns äventyr* (valfri utgåva, valfritt språk)

Verne, Jules (1863): *En världsomsegling under havet* (valfri utgåva, valfritt språk)

Utöver detta tillkommer ca 100 sidor skönlitterär text som är tillgänglig online. Tänk på att vissa böcker kan finnas som e-resurs! Kolla www.kb.se/libris

Delkurs 3. Barn- och ungdomslitteraturen från 1945 och till idag (7,5 hp)

Facklitteratur

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2015. *Från fabler till manga 1. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barnlitteratur*. Gleerups. (i urval ca 200 s.) ISBN 9789140689443

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2016. *Från fabler till manga 2. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på ungdomslitteratur*. Gleerups (i urval ca 200 s) ISBN 9789140689467

Ehriander, Helene. 2019. "Gunnel Beckman. Politik och existentiella frågor", *HumaNetten* vol. 43. Tillgänglig online.

Nikolajeva, Maria. 2008. "Det självutlämnande jaget. Den fiktiva dagboken i barn- och ungdomslitteratur" i Andersson, Maria & Druker, Elina (red.). *Barnlitteraturlineanalyser*. Studentlitteratur. 15 s. ISBN 9789144040288

Nilsson Skåve, Åsa. 2017. "Dystopiska och utopiska drag i svenska ungdomsromaner" i Warnqvist Åsa (red.) *Samtida svensk ungdomslitteratur. Analyser* Studentlitteratur. 13 s. ISBN 978-91-44-10795-0

Öhrn, Magnus. 2008. "'Men vad i himlens namn har ni för er, pojkar!' Ulf Starks uppväxtskildringar ur ett manlighetsperspektiv" i Andersson, Maria & Druker, Elina (red.). *Barnlitteraturanalyser*. Studentlitteratur. 17 s. ISBN 9789144040288

Österlund, Mia. 2012. "Queerfeministisk bilderboksanalys - exemplet Lindenbaum", i Katri Kivilaakso, Ann-Sofie Lönngrén & Rita Paqvalén (red.) *Queera läsningar. Litteraturvetenskap möter queerteori*. Rosenlarvs förlag. s. 252–277. 25 s. ISBN 978-91-977935-5-1

Skönlitteratur

Beckman, Gunnel (1969): *Tillträde till festen* (valfri utgåva)

Collins, Suzanne (2008): *The Hunger Games* (valfri utgåva, valfritt språk)

Dahle, Gro & Nyhus, Svein (2009): *Den arge* (valfri utgåva)

DiCamillo, Kate (2013): *Flora & Ulysses: illuminerade äventyr* (valfri utgåva)

Ende, Michael (1973): *Momo eller kampen om tiden* (valfri utgåva)

Fahlstedt, Elin (2011): *Önskeprickar* (valfri utgåva)

Helsing, Lennart (1945): *Katten blåser i silverhorn* (valfri utgåva) eller annan Helsingbok (dock inte ABC)

Hinton, S. E. (1967): *Outsiders* (valfri utgåva, valfritt språk)

Höglund, Anna (2013): *Om detta talar man endast med kaniner* (valfri utgåva)

Lindgren, Astrid (1945): *Pippi Långstrump* (valfri utgåva)

Lundqvist, Jesper & Johansson, Bettina (2012): *Kivi och monsterhund* (valfri utgåva)

Rowling, J.K. (1997): *Harry Potter och de vises sten* (valfri utgåva, valfritt språk)

Salinger, J. D (1951): *Räddaren i nöden* (valfri utgåva, valfritt språk)

Taikon, Katarina (1969): *Katitzi* (valfri utgåva)

Utöver detta tillkommer ca 100 sidor skönlitterär text som är tillgänglig online. Tänk på att vissa böcker kan finnas som e-resurs! Kolla www.kb.se/libris

Delkurs 4. Barnteater (3,5 hp)

Facklitteratur

Grehn, Sandra. 2020. *Dom stökar och bråkar och kastar sten. Iscensättning och hybridisering av dominerande diskurser i Backa Teaters uppsättning av Lille kung Mattias, Gangs og Gothenburg och 5boys.com*. Institutionen för litteratur, idéhistoria och religion: Göteborgs universitet. (i urval ca 100 s.) ISBN 978-91-7833-891-7. Tillgänglig online.

Helander, Karin. 2014. *Barndramatik och barndomsdiskurser*. Studentlitteratur. 134 s. ISBN 9789144099972

Helander, Karin. 1998. *Från sagospel till barntragedi. Pedagogik, förströelse och konst i 1900-talets svenska barnteater*. Stockholm: Carlssons 1998. 304 s. ISBN 9172038047

Hellström, Martin. 2015. *Pippi på scen: Astrid Lindgren och teatern*. Makadam Förlag. (i urval ca 100 s.) ISBN 9789170611872

Loman, Rickard. 2016. *Drama och föreställningsanalys*. Studentlitteratur. 212 s. ISBN 9789144109435

Osten, Susanne. 2004. *Mina meningar: Essäer, artiklar analyser 1969-2002*. Gidlunds förlag. (i urval ca 100 s.) ISBN 9789178446551. Tillgänglig som E-bok.

Skönlitteratur

Zackarias Topelius: *Sanningens pärla* (e-bok, Dramawebben)

Astrid Lindgren: *Pippi Långstrumps liv och leverne* (finns i Pippi på scen)

Suzanne Osten: *Medeas barn* (finns i ”Nio pjäser på unga Klara” och i ”Pjäser för skola och scen”)

Staffan Göthe: *En natt i februari* (finns i *Lysande eländen* och i *En natt i februari* och fyra andra teaterstycken för barn)

Börje Lindström: *Sprit* (finns i *Pjäser för skola och scen* och i *Fem pjäser för barn och vuxna*)

Delkurs 5. Att läsa ett författarskap (4 hp)

Facklitteratur

Blomström, Vendela & Wennerberg, Jeanna. 2015. *Akademiskt läsande och skrivande*. Studentlitteratur. (i urval ca 100 s.) ISBN 9789144092546

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2015. *Från fabler till manga 1. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på barnlitteratur*. Gleerups. (i urval ca 100 s.) ISBN 9789140689443

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna. 2016. *Från fabler till manga 2. Litteraturhistoriska och didaktiska perspektiv på ungdomslitteratur*. Gleerups. (i urval ca 100 s.) ISBN 9789140689467

Nikolajeva, Maria. 2017. *Barnbokens byggklossar*. Studentlitteratur. (i urval ca 100 s.)
ISBN 9789144114675

Nikolajeva, Maria. 2000. *Bilderbokens pusselbitar*. Studentlitteratur. (i urval ca 100 s.)
ISBN 9789144013626

Material om valt författarskap tillkommer på ca 100 s.

Skönlitteratur

Texter av vald författare, ca 750 s.